

2013-12-18

Dnr: S2013:05/2013/31 1(10)

Strandskyddsdelegationen - nationell arena för samverkan
S 2013:05

Uppdrag till Strandskyddsdelegationens arbetsgrupper

Innehåll

Bakgrund	3
Strandskyddsdelegationens mål och målgrupper.....	4
Organisation och genomförande	4
Specifisering av uppdrag.....	5
Arbetsgruppen Tillämpning	5
Arbetsgruppen Tillsyn.....	6
Arbetsgruppen Tillväxt.....	7
Arbetsgruppen Öppen data.....	8
Underlag för arbetsgruppernas arbete.....	9

Bakgrund

Regeringen tillsatte våren 2013 Strandskyddsdelegationen för att utföra och samordna en informations- och kunskapsinsats när det gäller frågor som berör tillämpningen av de strandskyddsregler som infördes 2009/2010. Uppdraget ska vara slutförd 17 december 2015. Regeringen framhåller i budgetpropositionen 2012 att "Det är ett viktigt mål för regeringen att åstadkomma ett mer ändamålsenligt strandskydd, som beaktar behovet av utveckling i hela Sverige, särskilt i många landsbygder, samtidigt som ett långsiktigt skydd av strändernas natur- och friluftsvärden inte äventyras". Samtidigt konstaterar man att det finns indikationer på att ändringarna av regelverket 2009/2010 – som bland annat syftade att bland annat underlätta för viss byggnation i strandnära lägen - inte har fyllt sitt syfte, har tillämpats olika över landet och har lett till oavsedda effekter (se budgetpropositionen 2012, utgiftsområde 18).

Strandskyddsdelegationen ska utgöra en nationell arena för erfarenhetsutbyte och dialog. Av kommittédirektivet till delegationen framgår att syftet med insatsen är kompetensutveckling, harmonisering och effektivisering vad gäller tillämpningen av strandskyddsreglerna, samt att delegationens arbete även ska bidra till landsbygdsutveckling i strandnära lägen (se kommittédirektiv dir. 201327).

Strandskyddsdelegationen lämnade i juni sin arbetsplan till regeringen. Arbetsplanen anger bl.a. delegationens organisation och arbetssätt. Arbetssättet betonar involvering av de aktörer som dels ansvarar för tillämpningen av strandskyddsreglerna, dels har erfarenhet och intresse av hur dessa tillämpas.

Strandskyddsdelegationen har beslutat att tillsätta fyra arbetsgrupper. Delegationen har inför detta arbete identifierat fyra nyckelområden som – sett mot bakgrund av lagstiftningens intentioner och med stöd i underlagsrapporter från Naturvårdsverket och Boverket – kan ses som särskilt centrala för en ändamålsenlig tillämpning av regelverket (se bland annat Naturvårdsverket. *Kartläggning m.m. av strandskyddsbestämmelserna*. Rapport 5185, 2002, samt Boverket/Naturvårdsverket. *Strandskydd – Redovisning av ett regeringsuppdrag*, 2013). De fyra nyckelområdena är:

1. Tillämpning
2. Tillsyn
3. Tillväxt
4. Öppna data

Arbetsgrupperna fokuserar på var sitt nyckelområde inom vilka de ska ta fram förslag till kompetensstöd, rekommendationer, verktyg och andra insatser för att stödja kompetensinsatsen och tillämpningen av strandskyddsreglerna.

Strandskyddsdelegationens mål och målgrupper

Strandskyddsdelegationen har utifrån regeringens kommittédirektiv (Dir. 2013:27) tagit fram fem effektmål som även på en övergripande nivå styr arbetsgruppernas uppdrag och arbete:

1. Stärkt kompetens för att tillämpa strandskyddsreglerna.
2. Nationellt harmoniserad tillämpning av strandskyddsreglerna.
3. Effektivare tillämpning av strandskyddsreglerna i samhällsplanerings- och byggprocessen.
4. Underlättat för tillväxt och attraktivt boende på landsbygden.
5. Ökad legitimitet för tillämpningen av strandskyddsreglerna.

De insatser som arbetsgrupperna föreslår ska vända sig till Strandskyddsdelegationens målgrupper. Målgrupperna omfattar kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter, regionala organ för tillväxtarbete, politiker samt även till organisationer, företag och allmänhet. Strandskyddsdelegationen har låtit genomföra en intressentanalys för att få en bild av målgrupperna och de behov av insatser som dessa har (Markör, *Intressentanalys* 2013).

Organisation och genomförande

Arbetsgrupperna arbetar på uppdrag av delegationen. I arbetsgruppen ingår en projektledare som samordnar och leder gruppens uppdrag. Delegationen beslutar vid fastställda beslutspunkter om arbetsgruppernas planering och förslag till insatser.

Till varje arbetsgrupp är ett delegationsutskott (DU) knuten. Arbetsgruppernas arbete med att ta fram förslag stäms löpande av med DU och föredras vid Strandskyddsdelegationens sammanträden.

Strandskyddsdelegationens kansli stödjer arbetsgrupperna i genomförandet. Stödet omfattar bl.a. administrativt stöd, möteskoordinering, anordning av studiebesök och omvärdsbevakning, beställning av konsultrapporter mm. Kansliet kommer även att anordna konferenser där arbetsgrupperna kan koordinera arbetet sinsemellan och inhämta synpunkter från Strandskyddsdelegationens målgrupper.

Arbetsgrupperna kan och bör även ta stöd av personer ur den referenspanel som är knuten till Strandskyddsdelegationen. Referenspanelen kan användas för avgränsade insatser rörande t.ex. faktainlämning, idégenerering samt kvalitetssäkring av Strandskyddsdelegationens aktiviteter. Referenspanelen samordnas av kansliet och består av forskare, ämneskunniga och representanter från delegationens målgrupper och organisationer med intresse av strandskyddsreglernas tillämpning.

Delegationens arbetsgrupper ska verka i en samverkansanda och utifrån intentionerna i delegationens arbetsplan. Varje arbetsgrupp ska koordinera sitt arbete med övriga arbetsgrupper och i sitt arbete samordna sig med grunduppdragen för Naturvårdsverket, Boverket och andra myndigheter, utredningar och regeringsuppdrag som angränsar till Strandskyddsdelegationens uppdrag.

Arbetsgruppen ska innan 26 maj 2014 lämna förslag till översiktlig plan med beslutspunkter. Planen ska ange hur arbetsgruppen vill lägga upp sitt arbete samt föreslå konkreta mål och målgrupper. Arbetsgruppens uppdrag och förslag till exitstrategi ska slutrapporteras den 25 september 2015 till Strandskyddsdelegationen.

Specificering av uppdrag

ARBETSGRUPPEN TILLÄMPNING

Arbetsgruppen ska fokusera på tillämpningen av strandskyddsreglerna på lokal, regional och nationell nivå.

Arbetsgruppen ska ta fram förslag till insatser riktade till Strandskyddsdelegationens målgrupper och då särskilt kommuner och länsstyrelser. De åtgärder som arbetsgruppen föreslår ska utgå från regelverk som infördes 2009/2010 samt från rättspraxis. Strandskyddsreglernas syften ska vara vägledande för inriktningen på insatserna.

Strandskyddsdelegationens fem effektmål ska styra arbetet inom arbetsgruppen
Tillämpning:

1. Stärkt kompetens för att tillämpa strandskyddsreglerna.
2. Nationellt harmoniserad tillämpning av strandskyddsreglerna.
3. Effektivare tillämpning av strandskyddsreglerna i samhällsplanerings- och byggprocessen.
4. Underlättat för tillväxt och attraktivt boende på landsbygden.
5. Ökad legitimitet för tillämpningen av strandskyddsreglerna.

Arbetsgruppen Tillämpning ska sammanställa och analysera kunskap om tillämpningen av strandskyddsreglerna och hur denna organiseras. Vidare ska arbetsgruppen lämna förslag till konkreta åtgärder för:

- Utveckling och spridning av informationsinsatser kring olika roller och perspektiv.
- Utveckling och spridning av kompetensförsörjningsstrategier för att skapa en långsiktig tillämpning av strandskyddsreglerna.

- Utveckling av organisationen och samverkan inom PBL-processen i delar som berör strandskyddsreglernas tillämpning.
- Sammanställning, utveckling och spridning av verktyg och goda exempel på arbetssätt.
- Utveckling av arbetsformer för samverkan – mellan aktörer och inom myndigheter och länsstyrelser – kring tillämpningen av strandskyddsreglerna.

Arbetsgruppen ska löpande koordinera sitt arbete med övriga arbetsgrupper, lämna eventuella idéer till dessa och bidra att de åtgärder som delegationen beslutar om inom nyckelområdena Tillsyn, Tillväxt och Öppna data tas till vara.

ARBETSGRUPPEN TILLSYN

Arbetsgruppen ska fokusera på kommunernas, länsstyrelsernas och Naturvårdsverkets tillsyn av strandskyddsreglernas tillämpning och efterlevnad.

Arbetsgruppen ska ta fram förslag till insatser för att stärka tillsynskompetens och organisation av tillsynen över hela landet. De åtgärder som arbetsgruppen föreslår ska utgå från god tillsynsetik samt relevant lagstiftning och rättspraxis. Åtgärderna ska bidra till lärande hos de som ansvarar för tillsynen samt information till allmänheten. Åtgärderna ska vidare komplettera de vägledningar som Naturvårdsverket, Boverket och länsstyrelserna har utfärdat.

Strandskyddsdelegationens fem effektmål ska beaktas. Följande effektmål är särskilt styrande för arbetet inom arbetsgruppen Tillsyn:

1. Stärkt kompetens för att tillämpa strandskyddsreglerna.
2. Nationellt harmoniserad tillämpning av strandskyddsreglerna.
5. Ökad legitimitet för tillämpningen av strandskyddsreglerna.

Arbetsgruppen Tillsyn ska sammanställa och analysera kunskap om hur tillsyn av strandskyddsreglerna bör utföras och organiseras. Vidare ska arbetsgruppen lämna förslag till konkreta åtgärder för:

- Utveckling och spridning av informationsinsatser om tillsyn av strandskyddsreglerna.
- Utveckling och spridning av kompetensinsatser och kompetensförsörjningsstrategier för att stärka tillsynskompetensen.
- Sammanställning, utveckling och spridning av verktyg och goda exempel på arbetssätt för tillsynsarbetet.
- Mötesplatser och arbetsformer för samverkan, erfarenhetsutbyte och dialog kring tillsynen lokalt, regionalt och nationellt.

Arbetsgruppen ska löpande koordinera sitt arbete med övriga arbetsgrupper, lämna eventuella idéer till dessa och bidra att de åtgärder som delegationen beslutar om inom nyckelområdena Tillämpning, Tillväxt och Öppen data tas till vara.

ARBETSGRUPPEN TILLVÄXT

Arbetsgruppen ska fokusera på kunskap, strategier och utformning av planering för att skapa tillväxt på landsbygden genom att på olika sätt ta tillvara attraktiva miljöer i strandnära lägen. Särskilt ska möjligheten till boende i strandnära lägen beaktas.

De åtgärder som arbetsgruppen föreslår ska utgå från regelverk som infördes 2009/2010 samt från rättspraxis. Syftena med införandet av strandskyddsreglerna ska vara vägledande för insatsernas inriktning. Insatserna ska komplettera bl.a. Boverkets kommande vägledning och de monitörs stödinsatser för LIS, Landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Strandskyddsdelegationens fem effektmål ska beaktas. Följande effektmål är särskilt styrande för arbetsgruppen Tillväxts arbete:

4. Underlättat för tillväxt och attraktivt boende på landsbygden.

Arbetsgruppen Tillväxt ska sammanställa och analysera kunskap om tillväxt, tillväxtsstrategier och tillväxtplanering kopplad till landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Vidare ska arbetsgruppen lämna förslag till konkreta åtgärder för:

- Utveckling och spridning av informationsinsatser om hur tillväxt kan kopplas till strandnära lägen, hur planeringsprocesser kan utformas samt om olika aktörers roller.
- Utveckling och spridning av kompetensinsatser för att stärka kompetensen om tillväxt om landsbygdsutveckling kopplad till strandnära lägen.
- Sammanställning, utveckling och spridning av verktyg och goda exempel på planering.
- Mötesplatser och arbetsformer för samverkan, erfarenhetsutbyte och dialog kring tillväxt kopplad till landsbygdsutveckling i strandnära lägen lokalt, regionalt och nationellt.

Arbetsgruppen ska löpande koordinera sitt arbete med övriga arbetsgrupper, lämna eventuella idéer till dessa och bidra att de åtgärder som delegationen beslutar om inom nyckelområdena Tillsyn, Tillämpning och Öppen data tas till vara.

ARBETSGRUPPEN ÖPPNA DATA

Arbetsgruppen ska fokusera på att tillgängliggöra digitala data, kunskap och samverka inom befintliga strategier för att på ett effektivt sätt kunna tillämpa strandskyddsreglerna och planera för areal i strandnära lägen.

Strandskyddsdelegationens fem effektmål ska beaktas. Följande effektmål är särskilt styrande för arbetsgruppen Öppna datas arbete:

1. Stärkt kompetens för att tillämpa strandskyddsreglerna.
2. Effektivare tillämpning av strandskyddsreglerna i samhällsplanerings- och byggprocessen.
5. Ökad legitimitet för tillämpningen av strandskyddsreglerna.

Arbetsgruppen Öppna data ska inventera vilken kunskap och information samt öppen data som kan underlätta för kunden i form av privatpersoner och företag. Arbetsgruppen ska även kartlägga vilket stöd kommuner, länsstyrelser, regionala tillväxtorgan och myndigheter behöver för att tillämpa strandskyddsreglerna samt vilka aktörer som kan bidra med denna kunskap. Vidare ska arbetsgruppen lämna förslag till konkreta åtgärder för:

- Utveckling av förslag till tjänster att underlätta en digital handläggning och tillgängliggöra relevant information och data för myndigheter, kommuner, länsstyrelser, regionala tillväxtorgan, företag samt allmänheten.
- Identifiera och utveckla förslag till hur redan existerande data kan tillvaratas och digitaliseras inom strandskyddsreglernas tillämpning.
- Identifiera och utveckla förslag till nya databaser för att effektivisera PBL-processen i de delar den kopplar till strandskyddsreglerna.
- Identifiera, samverka och sammanställa erfarenheter från befintliga utvecklingsprojekt inom området.

Arbetsgruppen ska löpande koordinera sitt arbete med övriga arbetsgrupper, lämna eventuella idéer till dessa och bidra till att de åtgärder som delegationen beslutar om inom nyckelområdena Tillsyn, Tillämning, Tillväxt och Öppna data tas till vara.

Underlag för arbetsgruppernas arbete

Relevanta underlag för arbetsgruppernas arbete är bland annat:

Styrande dokument

Kommittédirektiv. Delegationen för en långsiktig tillämpning av strandskyddsreglerna. Dir. 2013:27

Propositioner

Proposition 2008/09:119. *Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden*. Stockholm: Miljödepartementet.

Proposition 2010/11:64. *Två strandskyddsfrågor*. Stockholm: Miljödepartementet.

Förordningar

Förordning 2012:545 om stöd till planeringsinsatser för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Naturvårdsverkets och Boverkets rapporter och vägledningar

Naturvårdsverket. *Kartläggning m.m. av strandskyddsbestämmelserna*. Rapport 5185. 2002. Stockholm: Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket. *Utvidgat strandskydd: en vägledning till underlag och beslut*. 1. utg. 2010. Stockholm: Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket. *Dispens från strandskyddet: en utvärdering av roller, ansvar och förutsättningar efter förändringen i lagstiftningen 2009*. 2011. Stockholm: Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket. *Strandskydd: en vägledning för planering och prövning*. 2. utg. 2012. Stockholm: Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket. *Nya roller i strandskyddet*. 2013. Stockholm: Naturvårdsverket.

Boverket/Naturvårdsverket. *Strandskydd – Redovisning av ett regeringsuppdrag*. 2013. Stockholm: Boverket/Naturvårdsverket.

Strandskyddsdelegationens rapporter

2014-01-09

Dnr:

10(10)

Strandskyddsdelegationen. *Strandskyddsdelegationens arbetsplan. 2013*
Stockholm: Strandskyddsdelegationen (Dir. S2013:05/2013/25).

Markör *Intressentanalys. 2013*. Stockholm: Strandskyddsdelegationen

European Minds, 2013. *Problemanalys med fokus på tillväxt*. Stockholm:
Strandskyddsdelegationen